

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratniki in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

—g— Goriški deželni zbor. V listih čitamo: »Včerajšnja seja goriškega deželnega zbora (t. j. dne 26. t. m.; op. ured.) je bila jako burna in je pokazala, kako brezobzirno sovražijo Italijani Slovence. Na dnevnem redu je bila najprvo prošnja ljudskošolskega učiteljstva, ki prosi, da bi bili učiteljski prejemki enaki službenim prejemkom 4 najnižjim razredom državnih uradnikov. Pri tem predlogu so vzrožili Italijani pod vodstvom Petarina in povzročili burne prizore, ki naj bi podpirali italijansko opozicijo. Posebno se je to go-dilo pri drugem delu predloga. Prvi je bil sprejet. Italijani so uprizorili ta škandalozni nastop izključno samo, da nasprotujejo Slovincem. Končno je bil predlog sprejet s 14 glasovi Slovincem proti 13 Italijanov. Učiteljstvo naj bi si dobro zapomnilo to sejo, ki je jasno pokazala, da žrtvujejo Lahi tudi dobrobit učiteljstva, samo da pokažejo svojo narodnostno mržnjo. — Pričakujemo natančnejšega poročila.

Splošni vestnik.

Živinorejski in mlekarjski tečaj priredi ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu v torek in sredo, dne 3. in 4. marca t. l. Namen tečaja je izboljšanje kravje reje v zvezi z mlekarstvom. Na vzporedno so naslednja predavanja: V torek, dne 3. marca, od 2. do 4. popoldne: Važnost kravje reje. Odbiranje molznih krav. Raba krav za plemo. Krmljenje krav. Strežba molznim kravam. Molža. Dohodki kravje reje. Od 4. do 5.: Praktično razkazovanje v hlevu. V sredo, dne 4. marca, od 9. do 10. popoldne: Prodaja mleka. Ravnanje z mlekom. Lastnosti mleka. Napake in pomanjkljivosti mleka. Mlečna posoda. Od 10 do 11.: Praktična dela v mlečni kleti. Popoldne od 2. do 4.: Prodaja smetane in presnega masla. Naprava in razpošiljanje presnega masla. Gospodarski pomen mlekarjskih združenj. Od 4. do 5.: Praktična dela v mlečni kleti. Tečaj je namenjen našim gospodarjem in gospodinjam. Želi se, da se ga udeležijo zlasti tudi naše gospodinje in kmetiška dekleta. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se priklasi po dopisnici. Oddaljenim in ubožnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 1 K 50 na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo pravočasno prosijo. Priklasila in prošnje za podporo je treba nemudoma poslati ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija.

Sadjarski tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu v četrtek in petek, dne 5. in 6. marca t. l. Namen tečaja je povzdiga domačega sadjarstva. Na avzoporedu so naslednja predavanja: V četrtek, dne 5. marca: Od 2. do 4. popoldne: Naprava novih sadnih nasadov. Kopanje drevesnih jam. Obrezovanje dreves pred saditvijo. Pravilna saditev dreves. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v šolskem sadovnjaku. V petek, dne 6. marca: Od 8. do 10. popoldne: Oskrbovanje mladega in starejšega drevja. Obrezovanje. Pomlajevanje in precepeljevanje. Od 10. do 12.: Praktične vaje v sadovnjaku. Od 2. do 4. popoldne: Najvažnejše gojitvi in oskrbovanju pritičnega drevja. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v šolskih nasadih. Tečaj je namenjen gospodarjem in kmetijskim mladeničem. Kdor se hoče tečaja udeležiti, naj se priklasi po dopisnici. Oddaljenim in ubožnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 1 K 50 v na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo pravočasno se dopisnici prosijo. Priklasila in prošnje za podporo je treba nemudoma poslati ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novem mestu).

Vinogradniški tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi 9. in 10. marca t. l. vinogradniški tečaj. Vzopred tečaja bo sledeči: V ponedeljek, dne 9. marca, popoldne od 2. do 4. ure: Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lebah in drugih prostorih. Ravnanje s cepilnkami v trtnici. Saditev novih vinogradov. Od 4. do 6. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. V torek, dne 10. marca, dopoldne od 8. do 10. ure: Obrezovanje trt. Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Pomladanska dela v

vinogradu. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovcih. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novem mestu). Oddaljenim in ubožnim krajskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpore 1 K 50 v na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu prositi in se izplača le tistim, ki se jim je izrečno dovolila.

Kletarski tečaj priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 11. do 13. marca t. l. Vzopred tečaja bo sledeči: V sredo, dne 11. marca, od 8. do 10. ure dopoldne: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatve in kipeja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 10. do 12. ure: Preiskava vina. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje z zdravim in pokvarjenim vinskim posodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 4. do 6. ure: Praktično razkazovanje v vinski in kipečni kleti. V četrtek, dne 13. marca od 8. do 10. ure: Pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili. Od 10. do 12. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Filtriranje vina. Ureditve dobre vinske kleti. Od 4. do 6. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. V petek, dne 14. marca, od 8. do 10.: Napake vina. Od 10. do 12. ure: Vaje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Bolezni vina. Ker je udeležba z ozirom na praktične vaje omejena, je dovoljen pristop le tistim, ki jih ravnateljstvo izrečno sprejme. Priglasila (na dopisnici) se sprejmo do 28. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novem mestu). Oddaljenim in ubožnim krajskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpore 1 K 50 v na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu prositi in se izplača le onim, katerim se je izrečno dovolila. Vabimo naše vinogradnike, da se v obilnem številu za tečaj priklasio.

Določbe glede amnestije v noveli o osebnih davkih. Novela glede osebnih davkov, zakon, s katerega vsebino in sestavo se je javnost že več let semkaj pečala, je po dolgi parlamentarni razpravi dne 23. januarja t. l. dobila najvišjo sankcijo. Važne izpremembe, ki se uvedejo v dosedaj veljavnih določbah glede osebnih davkov, se tičejo davčne skale, določitve davka prostega eksistenčnega minima in oziroma na gospodarsko manj zmogljiv elemente. — Nova uredba je določitev pribitka za manj obremenjena gospodarstva, ki se v javnosti napačno označuje kot »davek samcev«. Posebno pozornost zasluži mnogostevne določbe, ki imajo namen, varovati pavice strank pri določbi višine davka in v kazenskem postopanju, posebno pa institucija takome-novanega obligatoričnega vploga v knjige in končno proglasitev dalekosežne amnestije za davčne prestopke. Kar se tiče določb glede amnestije, ki javnost posebno zanimajo, se te nanašajo na splošni pridobitni davek, rentni davek, dohodninski davek, mezdni davek, hišni davek in na voiaško takso. Kdor ne zakrivi vprihodnje glede teh davkov kakavega določnega prestopka, se mu za preteklost ni treba bati niti naknadne izpremembe pravomočne odmere, niti naknadne nove odmere, niti uvedbe kazenskega postopanja glede teh dakov, četudi bi bila pred razglasitvijo novele glede osebnega davka podana davčna deklaracija napačna, ali če bi se zakonito zahtevana napoved in izjava popolnoma opustila. Pri tem pa za pomiloščenje ni nikake razlike, ako sta zakonito prepovedano dejanje ali opustitev predpis davka dejansko popolnoma ali deloma onemogočila ali ne. Ako bo pa davkoplačevalec vprihodnje po razglasitvi novele osebnega davka, zaradi storjenega prestopka glede imenovanih davkov kaznovan, tedaj izgubi ta ugodnosti te amnestije za dobo 3 let. Na ta način obstoja splošno odpuščanje za vso preteklost vendar pa le za one, ki v prihodnosti v polnem obsegu izpolnijo svoje davčne obveznosti. — Člen 11. novele glede osebnega davka vsebuje nadalje še dalekosežne olajšave za one davkoplačevalce, proti katerim teče davnokazenska preiskava v prvi in drugi instanci. Te določbe zanimajo seveda le ožji krog davko-

plačevalcev. Sicer pa bodo v preiskavi nahajajoči se od preiskovalnih sodnikov posamezno obveščeni o ugodnostih, izvirajočih iz amnestije, in korakih, ki so potrebni za doseg te amnestije. — Na podlagi določb o amnestiji v zvezi z onimi glede vploga v knjige upa finančna uprava, da bodo tudi oni davkoplačevalci, pri katerih bi bilo dosedaj več odkritosrčnosti želeli, v prihodnosti neumorno izpolnjevati državljanske dolžnosti na polju direktnih osebnih davkov in da bodo na ta način davčne fasije tvorile zanesljivo podlago za določitev davkov.

Razgled po šolskem svetu.

— Ples „Lege“ v Dubrovniku je prinesel 3700 K čistega dobička.

— Stavka učiteljev. Oblasti v Herfordshiru ne morejo dobiti namestnikov za stakajoče učitelje. 60 šol je zaprtih, 5000 otrok brez pouka. Oblasti izganjajo sedaj uradnim potom učitelje iz uradnih stanovanj.

— Enakopravnost učiteljc. Šolska oblast v Cincinnatiju v Ameriki je sklenila, da zviša učiteljem plače in jim podeli iste pravice, kot jih imajo učitelji.

— Preosnova v srbskem ministrstvu za nauk in bogočastje. Srbska korespondenca poroča, da je vlada izdala zakonski načrt za preosnovo prosvetnega ministrstva. Ministrstvo bo poslej nosilo naslov „naučno ministrstvo“; vse pravne zadeve, ki se tičejo bogočastja, preidejo v resort justičnega ministrstva, čisto cerkvene zadeve se pa odkazejo belgrajskemu metropolitu, oziroma cerkvenim sodiščem. Naučno ministrstvo bo imelo tri oddelke: splošni oddelke, oddelke za višji in srednji pouk in oddelke za ljudskošolski pouk in ljudsko izobrazbo. Poleg že dosedaj obstoječega glavnega prosvetnega sveta, čigar delokrog obsega zlasti naučne zadeve in reforme, se ustanove še okrožni šolski sveti, ki prevzamejo delo in pravice dosedanjih okrožnih šolskih odsekov.

— Nemški Schulverein toži, da so odjenjale podpore, ki so svoj čas tako obilo tekale. Leta 1913 je odpadlo lepo število kron, še bolj občutno pa je baje nazadovanje letos tekem januarja. Še lani je bilo v tem mesecu 174.000 K dohodkov, letos pa komaj 134.000 K, torej za 40.000 K manj.

— Ruski dekliski zavod v Nišu. Dologetni dekliski zavod carice Marije Feodorovne na Cetinju so zaradi nastalih nespo-rzumljenj med Rusijo in Črno goro premesti v Niš. Srbkinje so novi zavod z veseljem pozdravile in se zahvalile carici.

— Obrtne šole v Srbiji. V starih srbskih mejah je bilo doslej deset obrtnih šol s 4000 učenci. Vbodoče namerava vlada v starih mejah ustanoviti še nekaj obrtnih šol, v novih krajih pa 20.

— Regulacija v Galiciji. Gališki deželni zbor bo 28. t. m. odgoden, tako da najbrže ne bo rešil proračunskega provizorija in predloge o regulaciji učiteljskih plač. Ljudskošolski učitelji dobe za enkrat draginjsko doklado.

— Sokol in hrvaški srednješolci. Hrvaška Sokolska Zveza je dobila te dni obvestilo, da je zemaljska vlada razveljavila svoječasno naredbo komisarja Cuvaja, s katero se je dijakom srednješolcem prepovedalo telovaditi v sokolskih društvih. Odslej so torej tudi na Hrvaškem lahko dijaki člani sokolskih društev. A v Avstriji?

— Ernst Haeckel. Dne 17. februarja je slavil 80letnico svojega rojstva učenjak Ernst Haeckel. Haeckel je znan kot zvest učenec Darvina, katerega nauke in odkritja je izpolnil in spravljal do veljave, kot bi jih bil mogel edino le še njegov mojster Darwin sam. Haeckel je nastopil v javno življenje prvič leta 1863. v Stettinu, kjer se je posebno odlikoval s svojimi predavanji na zborovanju prirodoslovcev. Spisal je več znanstvenih del, ki so bila svetovno priznana. Od teh omenjamo samo „Genelno morphologijo“ iz l. 1866., ki tvori temelj njegovega nadaljnjega delovanja. Zgodovina naravnega stvarstva 1868, Anthropolgija iz leta 1874 (Zgodovina razvoja človeka) in druga, ki so povzdignila Haeckla na višek znanstva. Posebno znana so tudi njegova znamenita predavanja. Haeckel je še vedno čvrst in zdrav in še vedno jako delaven.

— Hrvaščina na albanskih šolah. Pariški list „Echo de Paris“ poroča, da namerava odpraviti naša vlada laščino iz vseh onih albanskih šol, ki jih ona podpira. Namesto dosedanje laščine se uvede hrvaškorski jezik kot učni jezik v obmeji šolah.

— Tirolski dijak v francoski tujski legiji. Dne 6. jan. so pogrešili na realni gimnaziji v Kufsteinu dijaka Andreja Mutterja. Vse iskanje je bilo zaman, in obče so mislili, da se je fant nekje ponesrečil. Pred par dnevi pa je dobila njegova mati pismo od izgubljenega sina, in sicer iz Salda v Algiru. Fant je pobegnil in pristopil k francoski tujski legiji. V pismu je prosil fant mater za odpuščanje in jo rotil, naj ukrene vse, da bo oproščen. Mati in ravnateljstvo sta uvedla vse korake, da se reši komaj 18letni fant, toda veliko upanja na uspeh ni, ker se francoske vlade nikakor

ne more prisiliti, da bi vrnila vojaka, ki se je vpisal v tujsko legijo.

— Pavel Stepanovič Popov, znani ruski orientalist, je umrl v Petrogradu v starosti 70 let. Deloval je 30 let na Kitajskem, kjer je sestavil velik rusko - kitajski in kitajsko - ruski slovník in študije o Mongolskem in Kitajskem.

— Dr. Vladimir Czakewski, priznani poljski narodno - gospodarski teoretik in profesor na krakovskem vseučilišču, je umrl v starosti 45 let.

— Proti klerikalnim dijaškim organizacijam. Senat dunajskega vseučilišča je zavrnil rekurz proti nedovolitvi šestih novih klerikalnih dijaških organizacij.

— Uspeh moravskih učiteljev v Petrogradu. Moravski učitelji so dobili lansko leto v Parizu pri pevskem turnirju prvo nagrado. Te dni je nastopilo »Združene mor. učiteljev« v Petrogradu, kjer so dosegli velikanski uspeh. Po koncertu je bil komerz na čast gostom, katerega so se udeležile razne visoke osebe.

Raznoterosti.

× Bavarski zdravniki proti lourdski propagandi. Iz Monakovega poročajo: Zdravniška zbornica Zgornje Bavarke je sklenila prositi vlado, naj pazi na lourdsko propagando, v kolikor je to v higienu in narodno-gospodarskem interesu. V svojem utemeljevanju pravi zbornica: »V nasprotju z drugimi božjimi poti se je podala agitacija za Lourd na popolnoma medicinsko polje. Ozdravljenja, ki so se pri tem izvršila, ki so bila potrjena in objavljena od pisarne, ki naj »zdravniško konstatira« čudeže in ki obstoja od leta 1892., zahtevajo, da nemški zdravniki zavzamejo svoje stališče. Izrečno se v teh poročilih o ozdravljenih postavlja nezadostnost medicinske znanosti proti neomejenim nadzemskim zdravilnim učinkom Lourda. Izrečno se navajajo zdravniki kot priče za dozdevne zdravilne uspehe. Nasproti takim dogodkom ne more ostati še nadalje pasivna organizacija, ki naj zastopa ugled zdravniškega stanu. Želja, da se zadeva pojasni, obstoja tudi med zastopniki svetovnega naziranja, na katero se opira vera v Lourd. Kakor pa je prišla v zadnjem času lourdska afera v javnost, iz tega se da sklepati, da so ta pojasnila o ozdravljenih pretirana, značijo torej zavajanje. Naštevaje uglednih zdravnikov, katerih izpričevalo so objavili kot dokaz za znanstveno nerazložljivo pomoč, se je izkazalo deloma kot slepljenje, ki more škodovati ugledu zdravniškega stanu. Mi se nahajamo direktno pred zlorabo avtoritete zdravniškega poklica in v svrhu gospodarskega izkoriščanja. Priznati se mora, da potuje tja na tisoče naših rojakov in da se žrtvujejo milijoni narodnega imetja lourdske agitaciji. Bolniki se izpostavljajo težkim telesnim nevarnostim in deloma tudi smrtni nevarnosti, ker zamude pravi trenotek zdravniške pomoči.« — Seveda je popolnoma izključeno, da bi klerikalna bavarska vlada omejila lourdsko agitacijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zaradi tehniških zaprek smo razposlali današnjo številko en dan pozneje. Naročniki naj nam to oprostijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana združba s omejenim jamstvom.

Promet do 31. januarja K 23.556/42.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadrage kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Knjigoveznica Iv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ul.

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela,
galanterije, passepartute itd. Posebno
močna vez za knjižnice in čitalnice.

Cene zmerne, delo solidno.